

OBEC CHĽABA

Obecný úrad, č. 197, 943 66 Chľaba

Tel.: 00421 36 757 3162, e-mail: chlaba@chlaba.sk, web: www.chlaba.sk

Individuálna výročná správa Obce C H Ľ A B A za rok 2023

Účtovná jednotka: Obec C H Ľ A B A
IČO: 00308927, DIČ: 2021073989

OBSAH

1. Úvodné slovo starostu obce
2. Identifikačné údaje obce
3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov
4. Poslanie, vízie, ciele
5. Základná charakteristika obce
 - 5.1. Geografické údaje
 - 5.2. Demografické údaje
 - 5.3. Ekonomické údaje
 - 5.4. Symboly obce
 - 5.5. Logo obce
 - 5.6. História obce
 - 5.7. Pamiatky
 - 5.8. Významné osobnosti obce
6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)
 - 6.1. Výchova a vzdelávanie
 - 6.2. Zdravotníctvo
 - 6.3. Sociálne zabezpečenie
 - 6.4. Kultúra a šport
 - 6.5. Doprava
 - 6.6. Územné plánovanie
 - 6.7. Hospodárstvo
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva
 - 7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2023
 - 7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2023
 - 7.3. Rozpočet na roky 2024 - 2026
8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva
 - 8.1. Majetok
 - 8.2. Zdroje krytia
 - 8.3. Pohľadávky
 - 8.4. Závazky
9. Hospodársky výsledok za rok 2023 - vývoj nákladov a výnosov
10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce
 - 10.1. Prijaté granty a transfery

- 10.2. Poskytnuté dotácie
- 10.3. Významné investičné akcie v roku 2023
- 10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti
- 10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia
- 10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

PRÍLOHY

1. Účtovná závierka
 - Súvaha Úč ROPO SFOV 1-01
 - Výkaz ziskov a strát Úč ROPO SFOV 2-01
 - Poznámky – textová časť
 - Poznámky – tabuľková časť
2. FIN 1-12 Finančný výkaz o príjmoch, výdavkoch a finančných operáciách
3. FIN 3-04 Finančný výkaz o finančných aktívach podľa sektorov
4. FIN 4-04 Finančný výkaz o finančných pasívach podľa sektorov
5. FIN 5-04 Finančný výkaz o dlhových nástrojoch a vybraných záväzkoch
6. FIN 6-04 Finančný výkaz o bankových účtoch a záväzkoch obcí, vyšších územných celkoch s nimi zriadených rozpočtových organizácií
7. Správa nezávislého audítora k účtovnej závierke obce Chľaba za rok 2023

1. Úvodné slovo starostu obce

Vážení spoluobčania !

Rokom 2023 som začal svoje druhé volebné obdobie. Tento rok môžem zhodnotiť ako úspešný, pretože aj napriek veľmi ťažkej finančnej situácii a pretrvávajúcej inflácií sa nám v obci podarilo dokončiť investičné akcie, zrealizovať niekoľko opráv a zveľaďovať verejné priestranstvá.

V sledovanom roku aj napriek neľahkej situácii a enormnému nárastu cien sme sa snažili plniť všetky úlohy, ktoré nám vyplývajú z ustanovení zákona o obecnom zriadení, Ústavy Slovenskej republiky a ďalších zákonov, ktorými sa obec riadi pri zabezpečovaní samosprávnych kompetencií a kompetencií vyplývajúcich z preneseného výkonu štátnej správy. Treba však uviesť, že počet kompetencií kladených na samosprávne orgány sa neustále zvyšuje, no finančné krytie ich zabezpečovania značne zaostáva.

Výročná správa obce je dokument, ktorý poskytuje informácie o majetkovej a finančnej situácii obce, analýzu príjmov a výdavkov, prehľad o prijatých a poskytnutých transferoch, ako aj ostatné informácie o obci z pohľadu dosiahnutých výsledkov v predchádzajúcom období. Výročná správa tvorí prehľad realizovaných aktivít na základe rozhodnutí vecne príslušných orgánov obce a zároveň hodnotí plnenie implementácie významných investičných, kultúrnych a spoločenských aktivít.

Pokladám za potrebné vysloviť úprimné poďakovanie zamestnancom obecného úradu, ako i poslancom obecného zastupiteľstva za obetavú prácu pre obec a zodpovedné plnenie povinností a nevyhnutnú pomoc pri príprave a plnení stanovených úloh.

Obec dosiahla za sledované obdobie prebytkový rozpočet, čo vytvára ďalšie zdroje na jej rozvoj. Je potrebné taktiež poukázať na plánované aktivity zamerané na rozšírenie a dobudovanie infraštruktúry, zlepšovanie životného prostredia a podporu kultúrno - spoločenského života v obci. V nastolenom trende je potrebné pokračovať, s cieľom zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce za účelom plnenia jej základných funkcií, priebežného budovania chýbajúcej infraštruktúry a vytvárania vhodných podmienok pre život obyvateľov a návštevníkov obce.

Osobne verím, že sa nám tento cieľ podarí spoločne naplniť a v budúcnosti budeme napredovať a zveľaďovať našu obec.

Ing. Gregor Izrael, PhD.
Starosta obce Chľaba

2. Identifikačné údaje obce

Názov:	Obec CHĽABA
Sídlo:	Chľaba 197, PSČ: 943 66
IČO:	00 308 927
Štatutárny orgán obce:	Ing. Gregor IZRAEL, PhD.
Telefón:	036 757 3162, 036 757 3158
E-mail:	chlaba@chlaba.sk
Webová stránka:	www.chlaba.sk

3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Starosta obce:

Starosta obce je najvyšší predstaviteľ obce, výkonný orgán volený občanmi v priamych voľbách obce. Vykonáva obecnú správu a zastupuje obec navonok. Funkcia starostu je verejná funkcia. Starostom obce Chľaba je: **Ing. Gregor IZRAEL, PhD.**

Zástupca starostu obce:

Starostu zastupuje zástupca starostu, ktorého spravidla na celé funkčné obdobie poverí zastupovaním starosta, ak tak neurobí, zástupcu starostu volí obecné zastupiteľstvo. Zástupcom starostu obce je poslankyňa: **Renáta GREGUŠOVÁ.**

Hlavný kontrolór obce:

Hlavného kontrolóra volí a odvoláva obecné zastupiteľstvo. Jeho funkčné obdobie je šesť ročné. Hlavný kontrolór je zamestnancom obce. Hlavnou kontrolórkou obce je: **Mgr. Erika KLACSÁNOVÁ.**

Obecné zastupiteľstvo:

Obecné zastupiteľstvo je zastupiteľský zbor obce zložený zo 7 poslancov zvolených v priamych voľbách obyvateľmi obce. Poslancami obecného zastupiteľstva obce Chľaba sú: **Frigyes FARAGÓ, Lea GITLEROVÁ, Renáta GREGUŠOVÁ, Ing. Csaba GYENES, Andrea MÁCSAIOVÁ, Gabriel TÓTH a Nora TÓTHOVÁ.**

Obecný úrad:

Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostu obce. Zabezpečuje písomnú agendu orgánov obce a orgánov obecného zastupiteľstva, je podateľňou a výpravňou písomností obce. Zabezpečuje odborné podklady a iné písomnosti na rokovanie obecného zastupiteľstva, vypracúva písomné vyhotovenia rozhodnutí obce, vykonáva nariadenia, uznesenia obecného zastupiteľstva a rozhodnutia obce. Prácu obecného úradu riadi starosta.

Predškolské zariadenie – Materská škola

Zabezpečuje výchovu a vzdelávanie detí v predškolskom veku, dopĺňa rodinnú výchovu o výchovno-vzdelávaciu činnosť zameranú na všestranný rozvoj osobnosti dieťaťa, súčasťou výchovy je aj príprava dieťaťa na povinnú školskú dochádzku. Zariadenie zabezpečuje výchovu a vzdelávanie detí s celodennou, týždennou starostlivosťou.

Neziskové organizácie založené obcou

Nezisková organizácia BURDA, n.o. so sídlom: 943 65 Chľaba, IČO: 52041239 vznikla dňa 25.10.2018 na základe Rozhodnutia Okresného úradu Nitra, odbor všeobecnej vnútornej správy, Štefánikova trieda 69, 949 01 Nitra, číslo: OU-NR-OVVS1-2018/040742 podľa ust. § 9 ods. 1 zákona č. 213/1997 Z.z. o neziskových organizáciách poskytujúcich všeobecne prospešné služby v platnom znení.

BURDA, n.o. podľa zakladacej listiny poskytuje nasledovné všeobecne prospešné služby:

- a) Poskytovanie zdravotnej starostlivosti;
- b) Poskytovanie sociálnej pomoci a humanitárna starostlivosť;
- c) Tvorba, rozvoj, ochrana, obnova a prezentácia duchovných a kultúrnych hodnôt;
- d) Ochrana ľudských práv a základných slobôd;
- e) Vzdelávanie, výchova a rozvoj telesnej kultúry
- f) Výskum, vývoj, vedecko-technické služby a informačné služby;
- g) Tvorba a ochrana životného prostredia a ochrana zdravia obyvateľstva;
- h) Služby na podporu regionálneho rozvoja a zamestnanosti;
- i) Zabezpečenie bývania, správy, údržby a obnovy bytového fondu.

Orgánmi neziskovej organizácie sú:

- Správna rada;
- Dozorná rada;
- Riaditeľ.

Riaditeľom a štatutárnym orgánom neziskovej organizácie je:

- PharmDr. Ernestína Tóthová.

Podnikateľská činnosť obce

Obec vykonáva vlastnú podnikateľskú činnosť v zmysle § 4 ods. 3 písm. k) zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov a rozvoja obce. Obec podniká v oblasti poskytovania poštových služieb na zabezpečenie činnosti pošty Partner Chľaba a v oblasti poskytovania ubytovacích služieb vo vlastnej rekreačnej chate.

4. Poslanie, vízie, ciele

Poslanie obce:

Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov. Obec financuje svoje potreby predovšetkým z vlastných príjmov a dotácii zo štátneho rozpočtu. Majetkom obce sú veci vo vlastníctve obce a majetkové práva obce. Majetok obce slúži na plnenie úloh obce, má sa zveľaďovať a zhodnocovať. Majetok obce možno použiť na verejné účely, na podnikateľskú činnosť a na výkon samosprávy obce. Zásady hospodárenia s majetkom obce určuje obecné zastupiteľstvo.

Vízie obce:

Obec Chľaba bude obcou, ktorá bude vyvážene zabezpečovať podmienky pre harmonický život všetkých kategórií svojich obyvateľov. Obec sa stane významným strediskom cestovného ruchu, a bude ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľaďovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť čo najlepšie prezentovať svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Zabezpečí rozvoj turistickej oblasti Kováčov. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky pre rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárstvo, potravinárstvo a vinohradníctvo.

Ciele obce:

V prípade obce Chľaba ide o širokospektrálne rozvrhnutie cieľov. Dotýkajú sa oblasti malého a stredného podnikania, ktoré majú perspektívu vďaka prírodným podmienkam, prihraničnému umiestneniu a tým pádom i vďaka možnosti rozširovania služieb v oblasti cestovného ruchu. Aby však obec mohla napredovať v spomínanej oblasti, musí vytvoriť vhodné základy v rámci technickej a občianskej vybavenosti. Nesmie zaostávať vo zveľaďovaní služieb v zdravotníctve, vzdelávaní a sociálnej oblasti.

Obec Chľaba sa pýši chráneným územím a rekreačno-relaxačným strediskom Kováčov. Táto skutočnosť ju vedie k zachovaniu prírodného potenciálu ochranou životného prostredia v prvom rade osvetou či už miestneho obyvateľstva, alebo návštevníkov zo širokého okolia.

5. Základná charakteristika obce

Obec je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov.

5.1. Geografické údaje

Geografická poloha obce:

Obec sa nachádza na juhovýchodnom Slovensku, na hraniciach s Maďarskom. Na našom území hraničí s Podunajskou pahorkatinou na západe (podcelok Ipeľská pahorkatina). Južnú hranicu tvorí koryto Dunaja, ktorý sa prerezáva cez Vyšehradsú bránu a oddeľuje oblasť od maďarského pohoria Pilis, východnú hranicu tvorí koryto rieky Ipeľ, ktorý oddeľuje okolie obce od maďarského

pohoria Börzsöny. Severozápadnú časť ohraničuje bajtavská brána, ktorá delí oblasť od Ipeľskej pahorkatiny, časť Zalabský chrbát.

Susedné mestá a obce:

- Slovenské obce – Kamenica nad Hronom, Bajtava a Leľa
- Maďarské obce a mestá – Ipolydamásd, Szob a Esztergom

Celková rozloha obce:

- 1387 ha

Nadmorská výška:

Relatívne výškové rozdiely dosahujú 180 až 310 m n. m. Najvyšším vrchom oblasti je vrch Burdov (387,7 m n.m.).

5.2. Demografické údaje

Hustota a počet obyvateľov:

K výrazným zmenám v počte obyvateľov nedošlo. Balans je vždy mierne pod hodnotou 700 ľudí. Po odstupe piatich rokov boli zmeny mierne a prijateľné. V poslednom sledovanom roku, t.j. k 31. 12. 2023 nastala mierna zmena v počte obyvateľov oproti prechádzajúcim obdobiam. Obec v tomto čase obývalo 661 obyvateľov.

Národnostná štruktúra:

Skutočnosť, že obec Chľaba leží pri hraniciach s Maďarskom, prispieva k národnostnému zloženiu tu bývajúcich ľudí. Znamená to, že vyše 73 % osôb je maďarskej národnosti. Ostatní sú slovenskej národnosti, resp. českej.

• slovenská	24,11 %
• maďarská	73,48 %
• česká	0,28 %
• anglická	0,14 %
• nezistená	1,99 %

Štruktúra obyvateľstva podľa náboženského významu:

O demografickom vývoji vypovedá aj náboženská štruktúra. Väčšina ľudí sa prihlasuje k rímskokatolíckej viere, i keď po desaťročí ich počet mierne klesá. Obyvateľstvo obce sa hlási aj k evanjelickej, gréckokatolíckej a reformovanej viere. V poslednom období narástol počet osôb, ktorí sa nehlásili k žiadnemu vyznaniu.

• katolícke	75,89 %
• evanjelické	0,43 %
• gréckokatolícke	0,57 %
• reformované	1,56 %
• kresťanské zbory	0,28 %
• iné, nezistené	2,55 %
• bez vyznania	18,72 %

Vývoj počtu obyvateľov:

- rok 2019 679 obyvateľov
- rok 2020 681 obyvateľov
- rok 2021 668 obyvateľov
- rok 2022 657 obyvateľov
- rok 2023 661 obyvateľov

5.3. Ekonomické údaje

Nezamestnanosť v obci:

Stav nezamestnanosti obce Chľaba sa mení k lepšiemu, čo znamená, že za posledné obdobie v celku dochádza k postupnému znižovaniu počtu uchádzačov o zamestnanie. Vyhlásená mimoriadna situácia na území SR z dôvodu pandémie ochorenia COVID-19 mala svoj vplyv na opakované zvýšenie počtu UoZ, avšak do súčasnosti sa tento jav tiež uzdravuje.

Nezamestnanosť v okrese:

Ukazovatele nezamestnanosti v SR sa vlani medziročne zlepšili, keď počet ľudí bez práce aj miera nezamestnanosti klesli druhý rok za sebou. Miera nezamestnanosti tak klesla na hodnotu 5,8 %.

Z regionálneho hľadiska na celoročnej báze počet nezamestnaných aj miera nezamestnanosti medziročne klesli v šiestich z ôsmich krajov Slovenska. Najvýraznejší absolútny úbytok počtu ľudí bez práce bol v Banskobystrickom kraji a v Nitrianskom kraji. Miera evidovanej nezamestnanosti v Nitrianskom kraji bola k 31. decembru 2023 na úrovni 3,10 % a v okrese Nové Zámky na úrovni 3,17 %.

Vývoj nezamestnanosti:

- rok 2019 – priemerne 12 obyvateľov
- rok 2020 – priemerne 23 obyvateľov
- rok 2021 – priemerne 14 obyvateľov
- rok 2022 – priemerne 10 obyvateľov
- rok 2023 – priemerne 9 obyvateľov

5.4. Symboly obce

Erb obce a logo obce:

Zo spodného okraja zeleného štítu vyrastajúce dva obilné klasy, medzi nimi strieborné, hrotmi nahor smerujúce radlice - čerieslo a lemeš - nad nimi zlatý obilný snop, previazaný červenou stuhou.

Vlajka obce:

Pozostáva zo siedmich pozdĺžnych pruhov vo farbách červenej (1/10), bielej (1/10), zelenej (2/10), žltej (2/10), zelenej (2/10), bielej (1/10) a červenej (1/10). Vlajka má pomer strán 2 : 3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi, siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať obce:

Je okrúhla, uprostred s obecným symbolom a kruhopisom OBEC CHĽABA. Pečať má priemer 35 mm, čo je v súlade s domácimi zvyklosťami a predpismi o používaní pečiatok s obecnými symbolmi.

5.5. História obce

Osídlenie obce pochádza z obdobia neolitu a eneolitu, z ktorého bolo odkryté sídlisko s kanelovanou keramikou, žiarové hroby severozápadnej kultúry zo staršej doby bronzovej, sídlisko a pohrebisko karpatskej mohylovej kultúry zo strednej doby bronzovej, laténske hroby, rímska strážna veža (burgus) zo 4. storočia n.l.

Táto pôvodne rybárska obec je písomne doložená od roku 1138 ako *villa Helenba, Chelemba*, keď bola kráľovským resp. vojvodským majetkom. Okolo roku 1108 vojvoda Álmos daroval dömösskému prepoštvu 33 helenbských rybárov, ktorých zaopatril zemou, lesom a pasienkami pri Ipli, za čo museli každú stredu odovzdávať 30 rýb.

Roku 1262 obec natrvalo prešla do rúk ostrihomského arcibiskupa a je zapísaná ako *Helumba*.

V roku 1335 obec vystupuje pod menom *Helymbafalua, Heleba*. Kráľ Karol Róbert tu mal lovecký revír (r. 1339), Kráľ Ľudovít II. (1516-1526) Helembu daroval Bakóczovej kaplnke v Ostrihome a tak sa obec stala majetkom ostrihomskej stoličnej kapituly.

V období tureckých vpádov sa obec nachádzala po 150 rokov na území okupovanom Turkami – na konci okupácie bola opäť zničená. Obyvateľstvo trpelo aj v období stavovských povstaní, jeho počty zdecimoval mor. V tureckom defteri z roku 1570 je obec zapísaná ako *Helenba*, bolo tu 17 domov.

V roku 1831 aj v Helemba vypukla cholerová nákaza. V roku 1715 mala obec 19 domácností, v roku 1828 81 domov a 489 obyvateľov. Obyvateľstvo sa živilo prevažne poľnohospodárstvom, ovocinárstvom, vinohradníctvom a rybárstvom.

V poradí už tretiu osadu v roku 1838 zaplavila voda Ipľa a Dunaja, ktorá siahala až po komíny domov. Zrútilo sa 54 domov. Z tohto obdobia pochádzajú známe vínné pivnice, pôvodne vybudované ako dočasné obydlia.

Vypuknutie I. svetovej vojny (1914-1918) pospolitému ľudu priniesol iba biedu a žiaľ. Na bojiskách padlo 35 Helembanov. V roku 1918 znamenal koniec rakúsko-uhorskej monarchie a vznik I. Československa, ktorého sa Helemba stala súčasťou.

V rokoch 1938-1945 bola pripojená k Maďarsku. Počas oslobodzovacích bojov utrpela značné škody. Po oslobodení nastala v obci výstavba.

5.6. Pamiatky

Za najstaršiu pamiatku obce možno považovať *základy rímskej veže – burgusu* – v miestach dnešného rímsko-katolíckeho kostola.

Prvý kostol postavený v 12. storočí v románskom slohu bol zničený za tatárskeho vpádu (1241-43). Obyvatelia sa neskôr presťahovali na dunajský ostrov a tu bol postavený malý *gotický kostol* spomínaný v roku 1332 ako filia patriaca ku Kakatu (dnes Štúrovo), Turci ho okolo roku 1680 vypálili. V roku 1769 bol postavený tretí, neskorobarokový *rímskokatolícky kostol sv. Imricha* pôvodne v neskorobarokovom štýle z roku 1769, ktorý bol po roku 1800 prestavaný v klasicistickom štýle.

Na takmer najvyššom bode cintorína stojí *kaplnka sv. Urbana* postavená v roku 1935 manželkou Pála Remenyika nar. Rózou Kégly na mieste staršej malej stavby z roku 1828 postavenej na pamiatku ničivého krupobitia.

Obec zdobí i viacero malých sakrálnych pamätníkov. *Stĺp Božie muky* je malá štíhla štvorcová stavba s polkruhovým zakončením a veľkým výklenkom, osadeným na širšom nižšom podstavci.

Pred kostolom stojí *pieskovcový kríž s kamenným korpusom*, ktorý bol postavený tunajšími rímsko-katolíckymi veriacimi v roku 1777 na pamiatku prechodu obyvateľstva na rímsko-katolícku náboženskú vieru.

V obci je národná prírodná rezervácia s 5. stupňom ochrany: *Kováčovské kopce „Juh“ (Burdov)* vyhlásená v roku 1966, i „*Sever*“ (*Leliansky les*).

Zaujímavosťou obce sú *vínné pivnice*, resp. súbor šiestich vinných pivníc, vyhlásených za nehnuteľnú kultúrnu pamiatku so zápisom do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu v roku 2007. Za účelom uchovania jedinečnej ukážky architektonického a remeselníckeho umenia a vinohradníckych tradícií bolo v roku 2005 zriadené *Pivničné múzeum*.

V septembri 2014 sa uskutočnilo slávnostné otvorenie *Obecného múzea*. Múzeum uchováva cenné predmety, prostriedky, fotky, písomné dokumenty a ďalšie zaujímavosti.

5.7. Významné osobnosti obce

V rokoch 1913-1960 tu pôsobil maliar *Vincent Bánsághi* (1881-1960), ktorý je tu i pochovaný, pôvodným priezviskom Steinacher. Od roku 1905 študoval v Budapešti, v rokoch 1911-1912 na Académie Julian v Paríži. Tu sa usadil na začiatku 20. stor., keď ho očarilo prírodné prostredie Chľaby. V jeho tvorbe prevládajú krajinky. Maľoval zábery z ulíc Paríža, partie pri rieke Seine, z okolia Štúrova i pohľady na Vysoké Tatry.

Sándor Palotay (1874-1941) učiteľ, riaditeľ školy a kantor. Po štúdiách na strednej škole a učiteľskom ústave ako učiteľ od roku 1891 začal pôsobiť v obci Szob. V roku 1906 prišiel do Chľaby a tu pôsobil do odchodu do dôchodku do roku 1936.

6. Plnenie úloh obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1. Výchova a vzdelávanie

Na základe zákona č. 416/2001 Z.z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V obci sa nachádza jednotriedna materská škola s vyučovacím jazykom maďarským, ktorá je v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. V školskom roku 2023/2024 ju navštevovalo celkom 16 detí. Výchovu a výučbu majú na starosti dve učiteľky (učiteľ + riaditeľ). Materská škola sídli v samostatnej budove. V roku 2020 v rámci projektu „Zateplenie obecných budov“ bola budova materskej školy zrekonštruovaná. Za základným školským vzdelaním žiaci z obce dochádzajú do Štúrova, za stredným vzdelaním podľa študijného záujmu najmä do stredných škôl v Nitrianskom kraji alebo do susedného Maďarska.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj vzdelávania sa bude orientovať na: Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže a na zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej školy.

6.2. Zdravotníctvo

V obci sa zdravotnícke služby neposkytujú, nie je tu ambulancia praktického resp. pediatrického lekára. Základnú, ako aj vyššiu zdravotnícku starostlivosť obyvateľom poskytujú zdravotnícke zariadenia v Štúrove. Hospitalizáciu občanov v prípade potreby zabezpečujú nemocnica s poliklinikou v okresnom meste Nové Zámky a nemocnica v Ostrihome. V obci chýba lekáreň.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj zdravotnej starostlivosti sa bude orientovať na: Rozvoj širokej palety zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbat' o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť.

6.3. Sociálne zabezpečenie

Po vzájomnej dohode a spolupráci obce s vedením Nitrianskeho samosprávneho kraja sa v r. 2012 rozšírili služby v oblasti sociálneho zabezpečenia o „DUNAJ“ Zariadenie sociálnych služieb, Kováčov, ktoré sa nachádza v bývalej budove pohraničnej stráže v obci Chľaba. Kapacita pracoviska je 45 osôb z toho 12 miest je pre užívateľov podporovaného bývania.

V máji 2023 bolo dané do prevádzky ďalšie špecializované sociálne zariadenie s kapacitou 28 osôb v rekonštruovanej nevyužívanej budove bývalej základnej školy s podlahovou plochou 251 m². Popri špecializovanom zariadení sa vybuďovala novostavba s podlahovou plochou 180 m², tzv. „Burda centrum“, v ktorej sa poskytujú rehabilitačné služby prijímateľom sociálnych služieb ako aj obyvateľom regiónu. Obec týmto spôsobom prispieva k sociálnemu zabezpečeniu starším a odkázaným osobám, k rozvíjaniu a získavaniu zručnosti osôb podporovaného bývania potrebné pre ich samostatný život.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že rozvoj sociálnych služieb sa bude orientovať na: Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Zámerom obce je neustále rozvíjať poskytované sociálne služby v obci.

6.4. Kultúra a šport

Kultúra v obci je samozrejmosťou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej

verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Na uskutočňovanie kultúrnych aktivít je k dispozícii obyvateľom v obci *kultúrny dom*. Budova má celkovú kapacitu 180 osôb. V roku 2020 v rámci projektu „Zateplenie obecných budov“ bola budova čiastočne zrekonštruovaná. Slúži na uskutočňovanie pravidelných i nepravidelných kultúrnych podujatí.

Z pravidelných *kultúrnych akcií* sa v obci usporadúvajú: veselica pri príležitosti Fašiangov-fašiangový karneval, Deň detí-športovo-kultúrny zábavný deň, Jesenný festival, návšteva Mikuláša, Vianočné stretnutie dôchodcov, Oslava sobášov strieborných, zlatých a diamantových svadiab a Vianočné trhy. Ďalej organizuje obecný úrad akcie s názvom Poznaj prírodu-pešia túra pre deti, Poznaj okolie svojej obce-cyklistická túra pre deti, Rybárske preteky a Deň matiek.

Obec sa pýši aj miestnymi *kultúrnymi spolkami*, a to: „*Helembai pengetők*“ - citarový súbor a ženský spevokol „*Jesenné ruže-Őszi rózsák*“.

Pre záujemcov o čítanie je sprístupnená verejnosti *obecná knižnica* v čase stránkových hodín obecného úradu.

Z civilnej sféry tu majú zastúpenie: *Poľovnícka spoločnosť „Sútok“*, *Klub rybárov Chľaba*, *Klub dôchodcov Chľaba*, *Dobrovoľný hasičský zbor*, *Občianske združenie Mládež*, *Klub Fitness a športových aktivít*.

Duchovnú kultúru poskytuje obyvateľom *rímsko-katolícky kostol sv. Imricha* s celkovou úžitkovou plochou 253 m².

Obyvatelia majú v obci viacero možností športového vyžitia. K dispozícii je hlavne futbalové ihrisko, ktoré aj intenzívne využívajú. Ďalej je k dispozícii viacúčelové športové ihrisko s volejbalovým, basketbalovým a nohejbalovým ihriskom. V roku 2018 pribudlo nové detské ihrisko pre deti a mládež, ktoré bolo v roku 2021 rozšírené o ďalšie prvky. Športové dianie v obci napomáha organizácia pod názvom „*Burda sport club Chľaba-Helemba*“. V rekreačnej oblasti Kováčov sú pri rekreačných objektoch vybudované športovo-rekreačné zariadenia ako otvorený bazén, tenisové kurty, rôzne druhy ihrísk a asfaltových športových plôch. Športovo-rekreačné aktivity poskytuje aj rieka Dunaj (vodné športy, rybolov), pešia turistika a horská turistika v pohorí Burda a poľovníctvo.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že kultúrny a spoločenský život sa bude orientovať na: Kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych a športových aktivít organizovaných obcou ale aj miestnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne a športové aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície a športové aktivity budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce.

6.5. Doprava

Cestná sieť v obci Chľaba a v jej okolí je dobre vybudovaná. Cez obec prechádza cesta III. Triedy 1523 a 1515, ktorá ju spája s najbližšou obcou Kamenica nad Hronom. Napája sa na cestu II. Triedy 564 smerujúc juhozápadne k mestu Štúrovo a severne k mestu Levice. Celková dĺžka miestnych komunikácií je v obci približne 8,4 km. Popri miestnych komunikáciách vedú chodníky v celkovej dĺžke 2.460 m.

Obyvatelia majú možnosť využiť dopravné služby autobusovými prímestskými linkami, ako aj diaľkovými linkami. V katastri obce sa nachádzajú 3 autobusové zastávky a ďalšie 2 v rekreačnej oblasti Kováčov. Prímestskú dopravu zabezpečuje ARRIVA Nové Zámky, a.s.

Veľkou výhodou pre obec je vybudovaná turistická trasa, ktorá sa začína v obci Kamenica nad Hronom, pokračuje miestnymi komunikáciami v smere do obce Chľaba. Tu sa napojí na modrú turistickú značku a po lesnej ceste pomalým stúpaním prichádza do lokality Rázcestie na Bajtavu. Odtiaľ asfaltovou cestou pokračuje na okraj obce Bajtava, kde sa napojí na cestu III/510005. Ďalej

vedie do obce Leľa, tu odbočí k futbalovému ihrisku a pokračuje poľnou cestou popri rieke Ipeľ až do obce Salka. Tu končí pri náučnom paneli na okraji obce.

Doprave slúži aj dôležitý most Helemba–Szob cez Ipeľ na významnej železničnej trati Vác–Budapest, železný most, dvojkolajový.

Medzi Helembou a Ipolydamásdom stál drevený most cez Ipeľ už v 19. stor. Neskôr ho nahradila kompa. Samozrejme po vzniku I. Československa v roku 1918 bola prevádzka zrušená. Až v roku 1989 bol postavený Maďarským krajinským vodohospodárskym podnikom dočasný železný most, ktorý slúžil na prevoz pracovných zariadení a materiálu na stavbu v Nagymarosi. Pri jeho stave pomáhali vojaci - ženisti. Po prerušení stavby vodného diela bol most uzavretý a používal sa len príležitostne, hlavne počas väčších sviatkov. Povodeň v roku 2000 most poškodila, bol vyhlásený za životu nebezpečný a bol rozobratý. V júli 2023 bol slávnostne odovzdaný do užívania nový cezhraničný most cez rieku Ipeľ, čo spája obec Chľaba a maďarskú obec Ipolydamásd. Projekt bol spolufinancovaný z programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovenská republika - Maďarsko.

Na slovensko-maďarskom pohraničí v úseku Štúrovo-Kamenica nad Hronom-Chľaba-Ipolydamásd-Letkés pribudol ďalší úsek medzinárodnej cyklistickej trasy EuroVelo 6. Projekt bol spolufinancovaný Európskou úniou v rámci programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Slovenská republika - Maďarsko.

6.6. Územné plánovanie

Hlavným dôvodom pre spracovanie ÚPN O Chľaba bola potreba obce rozhodovať o výstavbe v katastri obce podľa aktuálneho územnoplánovacieho dokumentu.

Pre riešenie ÚPN O Chľaba sú stanovené nasledovné ciele:

- vytvoriť komplexné zásady utvárania a regulatívy využitia územia,
- formovať prostredie obce v kontinuite kultúrno-spoločenských a historických tradícií,
- formovať obraz obce v tradičnej mierke existujúcich štruktúr s dôrazom na jedinečnosť územia, so zreteľom na elimináciu možností vnieť do územia také urbanistické alebo architektonické prvky, ktoré sú v rozpore s existujúcou štruktúrou,
- zvýšiť celkovú kvalitu životného prostredia pre ľudí a chrániť ich pred nepriaznivými vplyvmi vhodnou priestorovou organizáciou územia a vhodným využívaním funkčných plôch,
- zabezpečiť primerané zastúpenie plôch zelene,
- zlepšiť dopravnú obsluhu územia a súčasne vytvoriť podmienky pre skľudnenie a zníženie intenzity hluku z cestnej a železničnej dopravy v rámci riešeného územia,
- vytvorenie podkladov pre tvorbu koncepcií výstavby technického vybavenia územia,
- vytvorenie územných podmienok pre bytovú výstavbu pre vlastných obyvateľov obce, ako aj pre obyvateľov z okolitého územia s cieľom pozitívne ovplyvniť demografické zloženie obyvateľstva v obci,
- vytvorenie územných podmienok pre lokalizáciu podnikateľských aktivít, s cieľom zabezpečiť pracovné príležitosti pre bývajúce obyvateľstvo a na prilákanie nových investorov na územie obce,
- vytvorenie územných podmienok na rozvoj rekreácie a cestovného ruchu tak, aby obec čo najlepšie vedela zužitkovať svoje prirodzené danosti,
- zapracovať plánované zámery z oblasti rozvoja cestovného ruchu do konceptu riešenia variantne,
- navrhnuť urbanistickú koncepciu dobudovania a revitalizácie chatovej oblasti Kováčovské kopce,
- zapracovať známe rozvojové zámery z oblasti rozvoja technickej infraštruktúry do konceptu riešenia,

- pre zachovanie a postupné zlepšenie kvality krajinného a sídelného prostredia zachovať a chrániť v katastrálnom území obce ekologicky hodnotné plochy a začleniť do siete prvkov ekologickej stability za účelom zachovania biologickej diverzity a prírodných hodnôt územia.

Územný plán obce Chľaba bol schválený uznesením Obecného zastupiteľstva obce Chľaba č. 57, zo dňa 05. 09. 2011.

6.7. Hospodárstvo

Potreby ľudí pokrývajú a uspokojujú aj miestne obchody. V obci Chľaba je v prevádzke *Jednota COOP* s rozličným tovarom. Nájsť tu aj pohostinstvá, a to: *Hostinec Rybár* a *Melódia presso*. Keďže sa jedná o miesto, ktoré má vhodné podmienky na cestovný ruch, verejnosť si tu ulahodí aj v hoteloch s reštauráciami. V rekreačnej oblasti Kováčov je to *Hotel Panoráma* a *Reštaurácia a penzión Modrá ryba*. Priamo v obci zas *Penzión ISTER*. V prevádzke je aj pošta a cintorín.

Trhová ekonomika je založená na slobodnom podnikaní, voľnej súťaži, zdravej konkurencieschopnosti. Podnikateľský subjekt sa dostáva do trhovej ekonomiky a jeho postavenie závisí od vzájomnej interakcie podniku s okolím. Ide o uspokojenie vlastných potrieb podnikateľa prostredníctvom uspokojovania potrieb iných.

Poľnohospodárske pozemky v obci obhospodarujú súkromní hospodári a spoločnosť *Aben Agro Burda, s.r.o. Bratislava*. V obci sa obnovilo vinohradníctvo zásluhou spoločnosti *B. C. INVEST, a.s. Dunajská Streda*, ktorá od roku 2019 spustila prevádzku vinárskeho závodu, kde spracovávajú hrozno vypestované v našej obci.

Na základe analýzy doterajšieho vývoja možno očakávať, že hospodársky život v obci sa bude orientovať na: Zlepšenie podmienok pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu na zachovaní stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami.

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce Chľaba bol rozpočet obce na rok 2023.

Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce Chľaba na rok 2023 bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový a kapitálový rozpočet tiež ako prebytkový.

Hospodárenie obce Chľaba sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2023.

Rozpočet obce Chľaba bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa 15. 12. 2022, uznesením č. 2/17/2022-OZ.

Rozpočet bol zmenený osemkrát:

- prvá zmena schválená obecným zastupiteľstvom dňa 28. 02. 2023, uznesením č. 3/27/2023-OZ, rozpočtovým opatrením č. 2023/01,
- druhá zmena schválená starostom obce dňa 31. 03. 2023, rozpočtovým opatrením č. 2023/02,
- tretia zmena schválená obecným zastupiteľstvom dňa 25. 04. 2023, uznesením č. 4/41/2023-OZ, rozpočtovým opatrením č. 2023/03,
- štvrtá zmena schválená obecným zastupiteľstvom dňa 27. 06. 2023, uznesením č. 5/61/2023-OZ, rozpočtovým opatrením č. 2023/04,
- piata zmena schválená obecným zastupiteľstvom dňa 22. 08. 2023, uznesením č. 6/65/2023-OZ, rozpočtovým opatrením č. 2023/05,
- šiesta zmena schválená starostom obce dňa 30. 09. 2023, rozpočtovým opatrením č. 2023/06

- siedma zmena schválená obecným zastupiteľstvom dňa 26. 10. 2023, uznesením č. 7/80/2023-OZ, rozpočtovým opatrením č. 2023/07,
- ôsma zmena schválená obecným zastupiteľstvom dňa 14. 12. 2023, uznesením č. 8/96/2023-OZ, rozpočtovým opatrením č. 2023/08.

7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2023 v EUR

	Schválený rozpočet	Schválený rozpočet po poslednej zmene	Skutočné plnenie príjmov/ čerpanie výdavkov k 31.12.2023	% plnenia príjmov/ % čerpania výdavkov
Príjmy celkom	1.697.300,00	1.799.026,00	1.799.025,89	105,99 %
z toho :				
Bežné príjmy	371.800,00	494.984,00	494.984,61	133,13 %
Kapitálové príjmy	1.090.900,00	1.006.864,00	1.006.864,15	92,30 %
Finančné príjmy	234.600,00	297.178,00	297.177,13	126,67 %
Výdavky celkom	1.697.300,00	1.799.026,00	1.791.290,57	105,54 %
z toho :				
Bežné výdavky	370.580,00	430.934,00	423.488,10	114,28 %
Kapitálové výdavky	621.230,00	629.693,00	629.404,26	101,32 %
Finančné výdavky	705.490,00	738.399,00	738.398,21	104,66 %
Rozpočtové hospodárenie obce	0,00	0,00	7.735,32	

V roku 2023 plnenie príjmov vo významnej miere ovplyvnili príjmy :

- v bežnom rozpočte:
 - podielové dane, ktoré predstavovali zvýšenie oproti roku 2022 o 4.954,81 EUR
 - daň z nehnuteľností, ktorá predstavovala zvýšenie oproti roku 2022 8.554,49 EUR
 - komunálny odpad a drobný stavebný odpad, ktorý predstavoval zvýšenie oproti roku 2022 o 2.830,02 EUR
 - príjmy z prenajatých pozemkov, ktorý predstavoval zvýšenie oproti roku 2022 o 13.883,77 EUR
 - prijaté granty a transfery, ktoré predstavovali zvýšenie oproti roku 2022 o 104.142,38 EUR
- v kapitálovom rozpočte:
 - príjem z predaja pozemkov, ktorý predstavoval zníženie oproti roku 2022 o 9940,00 EUR
 - prijaté kapitálové granty a transfery, ktoré predstavovali zvýšenie oproti roku 2022 o 1.004.338,15 EUR
- vo finančných operáciách:
 - prijatý bankový úver vo výške 150.434,91 EUR
 - čerpanie rezervného fondu vo výške 74.100,00 EUR

V roku 2023 čerpanie výdavkov vo významnej miere ovplyvnili výdavky :

- v bežnom rozpočte:
 - výdavky na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné vyrovnania vo výške 156.568,36 EUR
 - výdavky na poisťovné a príspevkov do poisťovní vo výške 55.826,21 EUR
 - výdavky na tovary a služby vo výške 166.054,75 EUR
 - výdavky na bežné transfery vo výške 22.213,64 EUR
 - výdavky na splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi vo výške 22.825,14 EUR

- **v kapitálovom rozpočte** realizované investičné akcie:
 - rekonštrukcia a modernizácia budov v rámci projektu RE-STRUCTURE: Modernizácia a transformácia sociálnej infraštruktúry vo výške 566.962,52 EUR
 - nákup prevádzkového zariadenia vo výške 17.330,94 EUR
 - vybudovanie kamerového systému v obci vo výške 11.316,50 EUR
 - projektová dokumentácia pre projekt: „Zlepšenie energetickej hospodárnosti viacúčelovej budovy v obci Chľaba“ vo výške 7.200,00 EUR
 - rozšírenie verejného osvetlenia v RO Kováčov vo výške 4.969,20 EUR
 - rekonštrukcia a modernizácia kultúrneho domu vo výške 10.928,99 EUR
 - rekonštrukcia a modernizácia dedinského múzea vo výške 6.399,48 EUR

- **vo finančných operáciách:**
 - splácanie úveru z Prima banky Slovensko, a.s. vo výške 646.764,24 EUR
 - splácanie úveru zo ŠFRB vo výške 11.773,97 EUR
 - poskytnutá NFV BURDA, n.o. vo výške 79.400,00 EUR.

7.2. Prebytok rozpočtového hospodárenia za rok 2023

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31. 12. 2023 v EUR
Bežné príjmy spolu	494.984,61
Bežné výdavky spolu	423.488,10
Bežný rozpočet	71.496,51
Kapitálové príjmy spolu	1.006.864,15
Kapitálové výdavky spolu	629.404,26
Kapitálový rozpočet	377.459,89
Prebytok bežného a kapitálového rozpočtu	448.956,40
Vylúčenie z prebytku HČ	3.814,47
Vylúčenie z prebytku PČ (doplňkový zdroj financovania HČ, zdroj financovania PČ)	817,13
Upravený prebytok bežného a kapitálového rozpočtu	444.324,80
Prijmové finančné operácie s výnimkou cudzích prostriedkov	297.177,13
- finančné zábezpeky školskej jedálne	0,00
- finančné zábezpeky na nájomné - napr. bytovky ŠFRB	460,00
- finančné zábezpeky na verejné obstarávanie	0,00
Výdavkové finančné operácie s výnimkou cudzích prostriedkov	738.398,21
- finančné zábezpeky školskej jedálne	0,00
- finančné zábezpeky na nájomné - napr. bytovky ŠFRB	460,00
- finančné zábezpeky na verejné obstarávanie	0,00
Rozdiel finančných operácií	- 441.221,08
PRÍJMY SPOLU	1.799.025,89

VÝDAVKY SPOLU	1.791.290,57
Rozpočtové hospodárenie obce	7.735,32
Vylúčenie z prebytku HČ	3.814,47
Vylúčenie z prebytku PČ (doplňkový zdroj financovania HČ, zdroj financovania PČ)	817,13
Upravené rozpočtové hospodárenie obce	3.103,72

Prebytok rozpočtu v sume 448.956,40 EUR zistený podľa ustanovenia § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, **upravený** o nevyčerpané prostriedky zo ŠR a podľa osobitných predpisov v sume **4.631,60 EUR** navrhujeme použiť:

- na tvorbu rezervného fondu v sume 3.103,72 EUR
- na vysporiadanie zostatku finančných operácií v sume 441.221,08 EUR

V zmysle ustanovenia § 16 odsek 6 zákona č.583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) citovaného zákona, z tohto **prebytku vylučujú** :

- a) nevyčerpané prostriedky **zo štátneho rozpočtu** účelovo určené na **bežné výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume 610,40 EUR, a to na :
 - o stravné pre deti v materskej škole v sume 610,40 EUR
- b) nevyčerpané prostriedky **školského stravovania na stravné** podľa ustanovenia §140-141 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. v sume 745,21 EUR,
- c) nevyčerpané prostriedky **z fondu prevádzky, údržby a opráv** podľa ustanovenia § 18 ods. 3 zákona č. 443/2010 Z.z. o dotáciách na rozvoj bývania a o sociálnom bývaní v z.n.p. v sume 752,69 EUR,
- d) nevyčerpané prostriedky **z finančnej náhrady za výrub drevín** podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v z.n.p. v sume 90,00 EUR,
- e) nevyčerpané prostriedky **z príspevku z poplatkov za uloženie odpadov** podľa zákona č. 587/2004 Z.z. o Environmentálnom fonde v z.n.p. v sume 1.616,17 EUR,
- f) nevyčerpané prostriedky **z podnikateľskej činnosti ako zdroj financovania podnikateľskej činnosti** podľa zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v z.n.p. v sume 817,13 EUR.

Na základe uvedených skutočností navrhujeme tvorbu rezervného fondu za rok 2023 vo výške **3.103,72 EUR**.

7.3. Rozpočet na roky 2024 – 2026 v EUR

	Skutočnosť k 31.12.2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025	Rozpočet na rok 2026
Príjmy celkom	1.799.025,89	498.600,00	423.000,00	449.000,00
z toho :				
Bežné príjmy	494.984,61	383.800,00	401.000,00	434.000,00
Kapitálové príjmy	1.006.864,15	34.800,00	22.000,00	15.000,00
Finančné príjmy	297.177,13	80.000,00	0,00	0,00

	Skutočnosť k 31.12.2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025	Rozpočet na rok 2026
Výdavky celkom	1.791.290,57	498.600,00	423.000,00	449.000,00
z toho :				
Bežné výdavky	423.488,10	382.600,00	388.500,00	403.000,00

Kapitálové výdavky	629.404,26	88.000,00	9.500,00	21.000,00
Finančné výdavky	738.398,21	28.000,00	25.000,00	25.000,00

Dôvodová správa k rozpočtu na roky 2024 – 2026 :

Rozpočet obce Chľaba na roky 2024-2026 vychádzal z analýzy hospodárenia roku 2023 a rozvojových plánov obce na rok 2024. V návrhu viacročného rozpočtu boli vyjadrené zámery rozvoja obce na ďalšie dva rozpočtové roky. Viacročný rozpočet na roky 2025 - 2026 bol zostavený v rovnakom členení ako rozpočet na rozpočtový rok 2024.

Rozpočet obce, vrátane finančných operácií, bol zostavený ako vyrovnaný. Bežný rozpočet bol zostavený ako prebytkový; prebytok bol rozpočtovaný vo výške 1.200,00 EUR.

Kapitálový rozpočet bol zostavený ako schodkový; schodok bol rozpočtovaný vo výške – 53.200,00 EUR. Schodok kapitálového rozpočtu bude krytý z prebytku hospodárenia bežného rozpočtu a z príjmových finančných operácií.

Príjmová časť rozpočtu na rok 2024 predpokladal s celkovým objemom príjmov vo výške 498.600,00 EUR. V porovnaní s očakávanými príjmami za rok 2023 ide o značný pokles. Dôvodom toho je ukončenie projektu „RE-STRUCTURE“ v rámci programu cezhraničnej spolupráce INTERREG V-A Slovenská republika-Maďarsko, v súvislosti s čím boli obci v roku 2023 poskytnuté tuzemské kapitálové granty, zahraničné granty a návratná finančná výpomoc.

K naplneniu cieľov v príjmovej časti rozpočtu bude dôležité, aby trend výnosu daní poukazovanej územnej samosprávy bol aspoň na úrovni aktuálneho roka. Podľa odhadov Rady pre rozpočtovú zodpovednosť z novembra 2023 príjmy obce Chľaba z daní z príjmov fyzických osôb a právnických osôb by v roku 2024 mali dosahovať sumu 247.096,00 EUR. Výbor pre daňové prognózy MF SR plánuje z výnosu daní fyzických a právnických osôb pre samosprávu na rok 2024 podiel daní pre obec Chľaba v sume 243.739,00 EUR. Rozdiel v odhadoch vyvolával pri tvorbe rozpočtu značné pochybnosti zo strany obce ohľadom očakávanej sumy z výnosu daní zo štátneho rozpočtu, čo môže mať negatívny vplyv na plnenie rozpočtu obce.

Rozpočet príjmov z miestnych daní a poplatkov na rok 2024 vychádzal z návrhov všeobecne záväzných nariadení obce, ktoré boli predložené na schválenie OZ. Na základe úpravy sadzieb bol rozpočtovaný nárast príjmov z miestnych daní a poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Nedaňové príjmy obce boli rozpočtované na nižšej úrovni ako bola očakávaná skutočnosť v roku 2023 o 4.500,00 EUR.

V ostatných bežných príjmov (granty a transfery) sa uvažovalo s dotáciami, ktoré budú obci poskytované z rozpočtov jednotlivých rozpočtových kapitol v rámci financovania prenesených kompetencií štátu v sume 11.800,00 EUR.

Obec v roku 2024 plánoval s kapitálovými príjmami v sume 34.800,00 EUR časť z predaja majetku vo výške 10.000,00 EUR a časť z tuzemských a kapitálových grantov v sume 24.800,00 EUR.

Obec na rok 2024 zapojil do rozpočtu finančné prostriedky z hospodárenia z minulých rokov v sume 80.000,00 EUR.

Výdavková časť rozpočtu na rok 2024 ráta s celkovým objemom výdavkov vo výške 498.600,00 EUR. Pokles výdavkov v porovnaní s predpokladanými výdavkami v roku 2023 taktiež súvisel so skončením projektu „RE-STRUCTURE“ na rekonštrukciu a modernizáciu budov sociálnej infraštruktúry a výdavkami vynaloženými na jeho realizáciu ešte v roku 2023.

Rozpočet bežných výdavkov reflektoval potreby samosprávy s cieľom zabezpečenia výkonu činností v zmysle zákona o obecnom zriadení. Rozpočet bežných výdavkov závisí od plnenia bežných príjmov a od bežných grantov a transferov, z ktorých sa zabezpečuje prenesený výkon štátnej správy. V roku 2024 sa uvažovalo so znížením rozpočtu bežných výdavkov o 10,42 % v porovnaní s očakávanými bežnými výdavkami roku 2023, čo tiež úzko súviselo so skončením

projektu „BURDA CENTRUM“ v súvislosti s čím mala obec v roku 2023 výdavky na zaobstaranie vybavenia tohto zariadenia. Na zníženie bežných výdavkov majú vplyv aj nižšie splátky úrokov z úveru z dôvodu splatenia časti preklenovacieho úveru v roku 2023. Pri bežných výdavkov na rok 2024 boli zohľadnené zvýšené ceny energií, tovarov a služieb podľa ich vývoja v poslednom kvartáli aktuálneho roka.

Obec v roku 2024 plánuje kapitálové výdavky v sume 88.000,00 EUR, z toho najväčšia čiastku tvorí investícia do sociálnej oblasti v sume 69.000,00 EUR, na opravu ciest bola vyčlenená suma 10.000,00 EUR, na oblasť nakladania s odpadom bolo plánovaných 7.000,00 EUR a na zásobovanie s vodou 2.000,00 EUR.

Výdavky finančných operácií tvoria splátky istiny úverov vrátane úveru ŠFRB v sume 28.000,00 EUR.

Riziká rozpočtu :

- nenaplnenie prognózy výnosu dane z príjmov fyzických osôb a právnických osôb – podielovej dane zo štátneho rozpočtu, čo by mohlo znamenať spolu so schválenými legislatívnymi zmenami zásah do výnosu tejto dane pre rozpočty územnej samosprávy,
- nenaplnenie rozpočtu vlastných bežných príjmov,
- vyššie čerpanie rozpočtu bežných výdavkov z dôvodu nových legislatívnych povinností pre samosprávy,
- zvýšenie úrokových sadzieb úverov,
- nedosiahnutie naplánovaného prebytku bežného rozpočtu, z ktorého sa majú financovať kapitálové výdavky na investície,
- súčasná neistota vo vývoji ekonomiky v dôsledku energetickej a hospodárskej krízy ako aj inflácia, zvýšenie cien energií, tovaru a služieb v ďalšom období.

Rozpočet obce Chľaba na roky 2025-2026 nie je záväzný, príjmy a výdavky v rozpočte sú len orientačné.

8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva

8.1. Majetok obce

AKTÍVA

Názov	ZS k 1.1.2023 v EUR	KZ k 31.12.2023 v EUR
Majetok spolu	3.321.279,21	3.873.460,62
Neobežný majetok spolu	3.164.173,50	3.781.109,90
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok	0,0	0,00
Dlhodobý hmotný majetok	3.026.634,14	3.643.570,54
Dlhodobý finančný majetok	137.539,36	137.539,36
Obežný majetok spolu	154.499,99	89.934,81
z toho :		
Zásoby	12.370,56	5.408,14
Zúčtovanie medzi subjektami VS	500,00	0,00
Dlhodobé pohľadávky	0,00	0,00
Krátkodobé pohľadávky	9.795,35	12.449,53
Finančné účty	131.834,08	62.877,14
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.	0,00	0,00
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.	0,00	9.400,00
Časové rozlíšenie	2.605,72	2.415,91

PASÍVA

Názov	ZS k 1.1.2023 v EUR	KZ k 31.12.2023 v EUR
Vlastné imanie a záväzky spolu	3.321.279,21	3.873.460,62
Vlastné imanie	1.243.808,94	1.278.875,36
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	0,00	0,00
Fondy	0,00	0,00
Výsledok hospodárenia	1.243.808,94	1.278.875,36
Záväzky	978.338,73	514.168,95
z toho :		
Rezervy	1.175,00	5.294,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	1.204,97	2.226,57
Dlhodobé záväzky	360.237,37	347.591,37
Krátkodobé záväzky	60.738,10	112.036,05
Bankové úvery a výpomoci	554.983,29	47.020,96
Časové rozlíšenie	1.099.131,54	2.080.416,31

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

- prírastky dlhodobého majetku – technické zhodnotenie starej budovy a výstavba novej budovy „Burda centrum Chľaba“ vo výške 1.206.504,62 EUR, vybudovanie kamerového systému vo výške 11.316,50 EUR
- kúpy dlhodobého majetku – kolotoč do materskej školy vo výške 2.232,00 EUR, gastro zariadenie do „Burda centrum Chľaba“ vo výške 17.330,94 EUR
- nedokončené technické zhodnotenie viacúčelovej budovy výške 7.200,00 EUR
- bezodplatný prevod – požiarny prívies vo výške 12.320,00 EUR
- prijatý dlhodobý bankový úver vo výške 47.020,96 EUR
- prijatý dlhodobý úver zo ŠFRB vo výške 350.584,08 EUR

8.2. Pohľadávky v EUR

Pohľadávky	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2023
Pohľadávky do lehoty splatnosti	5.679,42 EUR	5.857,70 EUR
Pohľadávky po lehote splatnosti	6.310,85 EUR	8.334,13 EUR

8.3. Záväzky v EUR

Záväzky	Zostatok k 31.12 2022	Zostatok k 31.12 2023
Záväzky do lehoty splatnosti	420.975,47 EUR	459.627,42 EUR
Záväzky po lehote splatnosti	0,00 EUR	0,00 EUR

Analýza významných položiek z účtovnej závierky:

- významný nárast záväzkov bol z dôvodu evidovania dodávateľských faktúr

9. Hospodársky výsledok za 2023 - vývoj nákladov a výnosov v EUR

Názov	Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2023
Náklady	409.544,73	507.027,38
50 – Spotrebované nákupy	44.485,85	82.401,36
51 – Služby	62.371,38	62.878,41
52 – Osobné náklady	220.291,58	226.081,02
53 – Dane a poplatky	5.916,69	5.625,00
54 – Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	4.636,85	6.073,31
55 – Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	60.837,00	83.284,66
56 – Finančné náklady	6.928,07	23.768,50
57 – Mimoriadne náklady	0,00	0,00
58 – Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	4.077,31	16.915,12
59 – Dane z príjmov	0,00	0,00
Výnosy	414.218,94	542.093,80
60 – Tržby za vlastné výkony a tovar	12.193,58	14.586,78
61 – Zmena stavu vnútroorganizačných služieb	0,00	0,00
62 – Aktivácia	0,00	0,00
63 – Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	297.465,67	313.596,50
64 – Ostatné výnosy	37.342,70	36.847,60
65 – Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	11.630,00	2.759,86
66 – Finančné výnosy	0,00	0,00
67 – Mimoriadne výnosy	0,00	0,00
69 – Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	55.586,99	174.303,06
Hospodársky výsledok /+ kladný HV, - záporný HV/	4.674,21	35.066,42

Hospodársky výsledok /kladný/ v sume 35.066,42 EUR bol zúčtovaný na účet 428 - Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

Analýza nákladov a výnosov v porovnaní s minulým rokom a s vysvetlením významných rozdielov:

- Významný nárast nákladov na spotrebované nákupy bol zapríčinený spotrebou materiálu a energií
- Významný nárast odpisov bol zapríčinený prírastkom dlhodobého hmotného majetku
- Významný nárast finančných nákladov bol zapríčinený úhradou úrokov z úveru
- Významný nárast nákladov na transfery bol zapríčinený poskytnutím príspevkov subjektom verejnej správy

- Významné zvýšenie daňových a colných výnosov bol z dôvodu zvýšenia podielu výnosu daní fyzických a právnických osôb pre samosprávy a zvýšením daní z nehnuteľností
- Významné zvýšenie výnosov z transferov bol z dôvodu prijatia grantov a dotácií.

10. Ostatné významné skutočnosti, ktoré mali vplyv na hospodárenie a činnosť obce

10.1. Prijaté granty a transfery

V roku 2023 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ dotácie	Účelové určenie grantov a dotácií	Suma prijatých prostriedkov v EUR
Okresný úrad NZ, organizačný odbor	Regíster obyvateľov a adries	281,89
ÚPSVR NZ, odbor sociálnych vecí	Strava pre deti v materskej škole	1.401,30
ÚPSVR NZ, odbor sociálnych vecí	Školské potreby pre deti v HN	16,60
Regionálny úrad školskej správy Nitra	Výchova a vzdelávanie detí v MŠ	3.801,00
Ministerstvo vnútra SR	Výdavky obcí na COVID-19	1.155,23
Okresný úrad NZ, organizačný odbor	Voľby do NR SR	870,81
Okresný úrad NZ, organizačný odbor	Referendum 2023	340,00
Ministerstvo financií SR	Negatívne dôsledky inflácie	13.352,97
MIRRI SR	Dotácia na projekt RE-STRUCTURE - ŠR	8.706,27
Štátna pokladnica MR	Dotácia na projekt RE-STRUCTURE - EÚ	73.509,63
Nitriansky samosprávny kraj	Dotácia na podporu kultúry a šport	600,00
OZ DRP Želiezovce	Dotácia MAS	3.500,00
Environmentálny fond	Príspevok z EF	1.616,17
Environmentálny fond	Program obnovy dediny	8.000,00
Fond na podporu kultúry národnostných menšín	Dotácia na podporu kultúry národnostných menšín	1.000,00
Dobrovoľná požiarna ochrana SR	Dotácia pre DHZ	3.000,00
Podnikatelia a iné subjekty mimo verejnej správy	Grant na podporu kultúry	3.333,00
Nitriansky samosprávny kraj	Dotácia na všeobecný rozvoj územia	5.000,00
Nitriansky samosprávny kraj	Dotácia na projekt RE-STRUCTURE	250.000,00
MIRRI SR	Dotácia na projekt RE-STRUCTURE - ŠR	79.323,82
Štátna pokladnica MR	Dotácia na projekt RE-STRUCTURE - EÚ	669.782,33
Združenie rodičov pri MŠ	Grant pre materskú školu	2.232,00

Popis najvýznamnejších prijatých bežných grantov a transferov:

- Dotácia na projekt: RE-STRUCTURING: Modernisation & Transformation of Social Services Infrastructure vo výške 82.215,90 EUR
- Dotácia obciam a vyšším územným celkom na krytie výdavkov súvisiacich s negatívnymi dôsledkami inflácie v roku 2023 vo výške 13.352,97 EUR

Popis najvýznamnejších prijatých kapitálových grantov a transferov:

- Dotácia na projekt: RE-STRUCTURING: Modernisation & Transformation of Social Services Infrastructure vo výške 999.106,15 EUR

10.2. Poskytnuté dotácie

V roku 2023 obec neposkytla zo svojho rozpočtu dotácie v zmysle VZN č. 1/2015 o podmienkach poskytovania dotácií z prostriedkov obce Chľaba.

10.3. Významné investičné akcie v roku 2023

Najvýznamnejšie investičné akcie realizované v roku 2023:

- Realizácia projektu „RE-STRUCTURING: Modernisation & Transformation of Social Services Infrastructure“.
- Vybudovanie kamerového systému v obci Chľaba
- Rekonštrukcia a modernizácia interiéru kultúrneho domu

10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti

Predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch:

- Realizácia projektu: „Zlepšenie energetickej hospodárnosti viacúčelovej budovy v obci Chľaba“
- Rozšírenie verejného vodovodu v časti obce „Dóna“
- Výstavba detského inkluzívneho ihriska s dopadovými plochami a terénnymi úpravami

10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa vyhotovuje výročná správa.

10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Obec nezaznamenala žiadne riziká a neistoty. Obec nevedie žiadny súdny spor. Súčasná neistota vo vývoji ekonomiky v dôsledku energetickej a hospodárskej krízy ako aj inflácia, zvýšenie cien energií, tovaru a služieb môžu mať vplyv na hospodárenie obce.

Vypracoval:
Rita Metykóová

Schválil:
Ing. Gregor Izrael, PhD.

V Chľabe, dňa 10. septembra 2024